

Referat fra møde i Vildtforvaltningsrådet torsdag d. 20. juni 2019 kl. 10-14.30 i mødelokale Vadehavet, Miljøstyrelsen, Tolderlundsvej 5, 5000 C

Fra Vildtforvaltningsrådet deltog:

Jan Eriksen	(formand)
Henrik Bertelsen,	Landbrug & Fødevarer (næstformand)
Frederik Lüttichau,	Landbrug & Fødevarer
Egon Østergaard,	Dansk Ornitologisk Forening
Birgitte Heje Larsen,	Dyrenes Beskyttelse
Flemming Torp,	Friluftsrådet
Peter Busck, (stedfortræder for Niels Iuel Reventlow)	Dansk Skovforening
Claus Lind Christensen,	Danmarks Jægerforbund
Ella Maria Bisschop-Larsen,	Danmarks Naturfredningsforening

Fra Den Nationale Hjortevildtgruppe, under punkt 4, deltog:

Svend Bichel

Fra Det Dyreetiske Råd, under punkt 5, deltog:

Bengt Holst

Fra Danmarks Jægerforening, under punkt 8, deltog:

Niels Søndergaard

Fra Miljø- og Fødevareministeriet deltog:

Teamleder Mette Rask Jensen
Studentermedhjælper Louise M. Hertz Madsen

Bilag

1. Godkendelse af dagsorden

1

Dagsordenen blev godkendt med følgende bemærkninger:

Jan Eriksen bød velkommen til Peter Busck, der er ny formand for Dansk

Skovforening og derfor deltog på vegne af Niels Iuel Reventlow. JE bemærkede derudover at departementet ikke var til stede, da Miljø- og Fødevareministeriet fungerer som et forretningsministerium som følge af valget og regeringsforhandlinger. Derfor kan ministeriet ikke som vanligt servicere rådet. Fra Statsministeriets side er der udstukket retningslinjer om embedsværkets ageren i denne situation. Udgangspunktet i forhold til udvalg som Vildtforvaltningsrådet, der består af eksterne repræsentanter, der drøfter emner af politisk karakter, er, at medarbejdere fra ministerierne hverken deltager i drøftelserne eller yder sekretariatsbetjening. Derfor kan sekretariatet heller ikke servicere med udarbejdelse af referat og godkendelse af referat før en ny regering er udnævnt. De to deltagere fra departementet sad med som observatører til mødet.

2. Naturforvaltningsmidler

2

3

Resumé:

*På Vildtforvaltningsrådets møde den 28. marts 2019 blev det besluttet at Rådets medlemmer indtil den 30. april 2019 havde mulighed for at komme med bemærkninger til det idékatalog Miljøstyrelsen præsenterede på mødet i marts. Dansk Ornitologisk Forening, Danmarks Naturfredningsforening og Dyrenes Beskyttelse har indsendt bemærkninger. **Jan Eriksen** opsummerede de indkomne bemærkninger, der sammen med bemærkningerne på sidste møde indgår i de samlede bemærkninger fra Vildtforvaltningsrådet. JE foreslog, at rådgivningsdelen af forslaget fra DN, DOF og DB skrives ind i afsnittet på side fire.*

Drøftelse:

Claus Lind Christensen bemærkede, at der er fornuft i at pleje den natur, der allerede er, men fastholdt, at nye søer stadig bør indgå, da det giver nye trædesten.

Egon Østergaard uddybede DOF's indsendte bemærkning om, at DOF ønsker at prioritere eksisterende søer, men er ikke imod nye søer. Hertil bemærkede **Henrik Bertelsen** at DOF's formulering var svær at forstå samt at i nogle tilfælde, kan en ny sø være en bedre prioritering end forbedring af end eksisterende sø.

Frederik Lüttichau påpegede, at midlerne bør gå til indsatser i naturen frem for til administration. **Henrik Bertelsen** bakkede op om dette, og supplerede, at en stor del af jagttegnsmidlerne allerede går til administration.

Henrik Bertelsen bemærkede, at der foregår åbenlyse lovovertrædelser, da fx mange skydetårne står ulovligt, og der er ikke nogen, der gør noget ved det. HB opfordrede til, at opgaven med tilsyn prioriteres.

Claus Lind Christensen bemærkede, at det ikke kun er Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen, der kan rådgive lodsejerne, hvortil **Egon Østergaard** bemærkede at der er forskel på om det er en ansat i DJ, der rådgiver eller en myndighedsperson, og at det bør være en myndighedsperson i dette tilfælde. Dette bakkede **Ella Maria Bisschop-Larsen** op om.

Frederik Lüttichau bemærkede, at hvis det handler om rådgivning i forhold til lovgivning, så er det vigtigt med en myndighedsperson, men hvis det er rådgivning om

formålet med naturen, så skal man passe på med myndighedsrådgivning. FL foreslog, at dem der i forvejen er ude og kontrollere på ejendommene kunne holde øje med flere ting, så der ikke kommer flere slags kontroller.

Ella Maria Bisschop-Larsen bemærkede, at det ikke er skydetårnene, der er det største problem. Historier om fældefangst og ulovlige nedskydninger beskrives på sociale medier, uden det har konsekvenser. EMBL påpegede, at respekten for lovgivningen svækkes, hvis der sker lovovertrædelser uden uanmeldt kontrol af de ejendomme, hvorfra der drives jagt. Balancen bør rykkes, så der er en oplevet risiko ved ikke at overholde loven.

Egon Østergaard tilkendegav, at vejledning og rådgivning er bedre end kontrol, hvorfor det er vigtigt, at vildtkonsulenterne kan vejlede om, at et skydetårn står forkert fremfor at komme på kontrol.

Peter Busck pointerede, at disse jagttegnsmidler er allokeret til naturforvaltningsprojekter og skal derfor ikke gå til kontrol. Hvis der er et problem med kontrol, så må midlerne findes et andet sted. Det må være en anden instans end jagtmyndigheden, der fører kontrol.

Claus Lind Christensen bemærkede, at kontrollen bør udføres af politiet ligesom ved jagt på havet og tilføjede, at VFR har mulighed for at foreslå hvor der skal være fokus.

Flemming Torp påpegede, at det ikke er jagtmyndighederne, der skal føre kontrol, og tilføjede, at det er vigtigt at kende omfanget af overtrædelser for at finde ud af hvor der skal sættes ind. Det handler fx også om andet end skydetårne. På denne baggrund kan VFR komme med anbefalinger om, hvor kontrollen skal sættes ind.

Ella Maria Bisschop-Larsen bakkede op om, at et overblik vil være fint for at vise, om der overhovedet er et problem.

Frederik Lüttichau pointerede, at man ikke skal antage at der sker en masse overtrædelser, så det er den rigtige vej at gå, at skabe et overblik, så føre en kampagne og først herefter en kontrol.

Claus Lind Christensen bemærkede, at jagttegnsmidlerne til naturforvaltning ikke bør bruges til at føre kontrolkampagner.

Flemming Torp foreslog, at kontrollen finansieres af de generelle jagttegnsmidler.

Jan Eriksen konkluderede, at Vildtforvaltningsrådet anbefaler at rådgivningen kan styrkes i det omfang, at de administrative omkostninger ikke øges. Der er en hårfin balance i hvad man kan og skal bruge jagttegnsmidlerne på. JE foreslog at der skabes et overblik, og at der på de områder, hvor overtrædelserne er åbenlyse køres interne kampagner blandt skovforeningen, landbruget og jægerens medlemmer og derefter tages kontakt til myndighederne.

3. Udsætning

4

Resumé:

Flemming Torp orienterede om seneste møde i Udsætningsudvalget og fortalte at udvalget kommer med en indstilling til Vildtforvaltningsrådets møde i september. Som bilag er vedlagt projektforslag fra DCE, som har været drøftet i udvalget.

Drøftelse:

Ella Maria Bisschop-Larsen kvitterede for de tre projektforslag. EMBL hæftede sig ved, at udvalget skal ind og finpudse projektforslagene, og bemærkede at man skal passe på med, at det ikke bliver bestilt forskning.

Flemming Torp forklarede, at der ikke er tale om bestillingsarbejde, men DCE skal svare på de spørgsmål der er stillet, så udvalget kan bruge DCE's leverancer bagefter inden for tidsfristerne.

Egon Østergaard erklærede sig enig med FT og fremhævede en tidligere rapport fra DCE, der gav flere spørgsmål end svar, og pointerede det vigtige i at være enige om, hvad der bliver spurgt om.

Frederik Lüttichau foreslog at arbejde mere med noget for noget og fx at lave flere naturtiltag i forbindelse med andeudsætning fremfor at arbejde på at reducere antal udsætninger yderligere.

Peter Busck bemærkede, at andeudsætningen er gået fra 500.000 til 50.000 siden 1990'erne og spurgte, om der er et forhold i omkostningerne til forskningsprojekter i forhold til størrelsen på problemet.

Flemming Torp understregede at der ikke er evidens for de 500.000, da der ikke er noget data. Men antallet af udsætninger er kraftigt reduceret.

4. Hjortevildt

Resumé:

Jan Eriksen bød velkommen til formanden for Den Nationale Hjortevildtgruppe, Svend Bichel, og orienterede kort om den netop afholdte kronvildtkonference på Løvenholm. Her deltog 40-45 personer i en lukket konference, hvor der var oplæg fra Tyskland, Norge, Danmark og eksempler fra Ovstrup Hede og Løvenholm Gods. Især det tyske indlæg om kloge hinder gjorde indtryk. Hvis man udtager en stor del af de erfarne hinder, så efterlades kalvene uden oplæring, hvorfor det er bedre med en afskydning af en større andel af kalvene end af hinder. Baggrunden for dette fokus på forvaltning af kronvildt er de store skader kronvildtet forvolder på skov- og landbruget. Erfaringerne viser, at mange drivjagter efter hinanden giver en uhensigtsmæssig adfærd for den resterende population. Derfor vil en maksimal indsats på færre jagter give en bedre afskydning. **Birgitte Heje Larsen** supplerede med, at studier viser, hinderne har en lille homerange, og at kalvene bliver hvor de er opvokset.

Svend Bichel opsummerede status for hjortevildtforvaltningen. Indsatsen startede tilbage i 2004 med jagtetiske regler, og ad frivillighedens vej var det DJ's opgave at sikre opnåelse af målene. Status i 2019 er, at jægerne har skudt mere kronvildt og

*flere trofæer, skader på skov og mark er steget og der er ikke kommet flere modne hjorte. Målsætningen om mere kronvildt i landskabet er imødekommet. SB forklarede, at stort set alle andre europæiske lande har en form for kvote, licens, arealbegrænsning eller lignende. Danmark har allerede arealkrav for hvornår man må gå på jagt og udleje til jagt, og det er derfor ikke udansk med arealkrav. DJ's interne ti bud for hjortevildtjagt, mener SB er fine, men de bliver ikke overholdt. SB mener der mangler opdragelse – også fra jægerens side fx i jægerbladet. Mountainbikerne har også et etisk kodeks, men da dette kodeks ikke blev overholdt, er der indført lovgivning på området. For lystfiskere er der kvoter fastlagt i lovgivningen. SB mener at vejen frem er at få løftet de gode frivillige tiltag og styrke de regionale samarbejder samt gøre det ulovligt at handle uetisk og imod forvaltningsmålene. Derudover mener SB at DJ er nødt til at opgive deres modstand mod saglighed og faglighed i hjortevildtgruppen. Så længe DJ afviser andre forvaltningsværktøjer end jagttid og frivillighed, så er det ikke muligt for hjortevildtgruppen at komme med enige indstillinger. **Jan Eriksen** supplerede med pointerne fra brevet fra fem af organisationerne i Vildtforvaltningsrådet, og bemærker at brevet reflekterer SB's fremlæggelse. JE bemærkede desuden, at de to seneste ministre har tilkendegivet, at de ønsker en evaluering af den hidtidige forvaltning af kronvildt.*

Drøftelse:

Flemming Torp takkede for oplægget og tilkendegav, at budskabet ikke er til at misforstå. Friluftsrådet er medunderskriver på brevet. FT bemærkede at frivilligheden skal ophøre nu, og det er nødvendigt med en diskussion af hvilke håndtag, der så kan anvendes i stedet.

Claus Lind Christensen fastholdt at DJ har været faglige og saglige, men er stadig uenige i arealkravet. CLC mener desuden, at der er en positive udvikling på flere områder ad frivillighedens vej. DJ er netop gået i gang med at indsamle kæber, også selvom der ikke har været den store opbakning til indsamlingen fra de større ejendomme og fra Naturstyrelsen.

Egon Østergaard bemærkede, at det var klar tale fra hjortevildtgruppen, og tilføjede, at det er en katastrofe, at man ikke er kommet videre. DOF bakker op om brevet og Svend Bichels indstilling.

Ella Maria Bisschop-Larsen pointerede at tanken med brevet har været, at det skal nå ministeren, så der kan lovgives på området, da den frivillige løsning har haft lang nok tid.

Peter Busck bemærkede, at DJ skal kunne overbevise sine medlemmer, da det er vigtigt/ønskeligt med en samlet indstilling fra VFR.

Henrik Bertelsen tilkendegav, at man sagtens kan arbejde videre med frivilligheden, selvom der også sikres nogle lovmæssige rammer for de få, der ikke kan finde ud af det.

Claus Lind Christensen påpegede at DJ er helt enig i, at der skal arbejdes med de brodne kar blandt jægerne.

Jan Eriksen mindede om, at det er vigtigt at fastholde den formelle ramme til at komme med en henvendelse til en minister.

Frokost kl. 12.00-12.30

5. Oplæg om rewilding ved formand for Det Dyreetiske Råd 5 Bengt Holst

Resumé:

Jan Eriksen bød velkommen til **Bengt Holst**, der er formand for Det Dyreetiske Råd og er inviteret til at holde et oplæg om rewilding på baggrund af en udtalelse, som Det Dyreetiske Råd afgav i 2018. **Bengt Holst** takkede for invitationen og opfordrede til et tættere samarbejde mellem Det Dyreetiske Råd og Vildtforvaltningsrådet, da der er mange overlap mellem de to råds arbejdsområder. Problemstillingen om rewilding tog Det Dyreetiske Råd op på eget initiativ. **BH** forklarede at fokus i udtalelsen er de dyrevelfærds- og dyreetiske regler i forbindelse med rewilding. I forhold til rewilding er dilemmaet, at på den ene side skal dyrene leve som vildtlevende, men på den anden side skal der også tages højde for dyrenes velfærd. **BH** forklarede, at der er forskellig lovgivning for hhv. husdyr og vildtlevende dyr, så det er afgørende om dyrene i rewilding skal betragtes som husdyr eller vilde dyr. **BH** pointerede at, når man sætter dyr under hegn, så følger der et ansvar med, fordi dyrenes færden dermed er blevet begrænset. Der var blandt andet stor debat i Det Dyreetiske Råd om hvor meget dyr skal have lov at ligge og sulte. Konklusionerne var, at når dyr sættes under hegn, er det vigtigt, at området giver mulighed for, at dyrene kan udføre naturlig adfærd, og at de dyreracer man sætter ud er tilpasset forholdene. Der skal af moralske og etiske årsager også på forhånd være en plan for overvågning og retningslinjer for hvornår dyr omplaceres eller aflives. Det er ligeledes vigtigt med god kommunikation til lokalsamfundet og besøgende. Udtalelsen fra Det Dyreetiske Råd er blevet afleveret til ministeren og bruges i offentlige diskussioner. **BH** afsluttede oplægget med en opfordring til Vildtforvaltningsrådet om at medtage konklusionerne fra udtalelsen i deres videre arbejde med rewilding.

Drøftelse:

Ella Maria Bisschop-Larsen roste balancen i udtalelsen og henviste til forholdene på Oostvaardersplassen i Holland, hvor dyrene blev forhindret i den naturlige adfærd. **EMBL** udtrykte enighed i, at der følger et ansvar for dyrene i det øjeblik de forhindres i at have deres naturlige adfærd, men rewilding kan stadig være en god idé. **EMBL** spurgte om rewilding på en ø også var at sætte dyr under hegn, hvortil **Bengt Holst** svarede, at hegning er et bredt begreb for et område, hvor dyrene ikke kan slippe væk. En ø defineres derfor også som under hegn.

Henrik Bertelsen bemærkede, at flere og flere mener, at vi skal tage vare på vilde dyr, hvis de er syge og lider, hvorfor det er fint at drøfte rewilding. **HB** bakkede op om, at forpligtelsen kommer med hegnet.

Bengt Holst understregede, at det er vigtigt med en plan om hvornår man griber ind. Men. Rewilding skal være tilpasset efter dyregrupper og område.

Claus Lind Christensen erklærede sig enig i konklusionerne, men vil gerne kalde rewilding noget andet.

Flemming Torp roste balancen i udtalelsen og spurgte om der gælder det fx for bæveren og udsætningen af denne. Hertil svarede **Bengt Holst** at, genudsætningsprojekter skal følge samme konklusioner, så der skal være en plan for hvordan bestanden skal have lov at vokse, og hvornår der skal gribes ind.

Egon Østergaard erklærede sig enig med Claus Lind Christensen i at rewilding er et dårligt ordvalg og spurgte hvad planen indbefatter, og om Det Dyreetiske Råd har drøftet indikatorer for hvad, der skal tages højde for? **Bengt Holst** svarede, at der var blevet talt om indikatorer, og man skal tage højde for, hvordan man forventer den givne dyregruppe udvikler sig over tid. Tilsvarende skal man tage højde for, hvordan den vegetation, dyregruppen er afhængig af, udvikler sig over tid. Og hvis ikke den udvikler sig som forventet, hvad vil man så gøre? Derfor er det også vigtigt at man kan ændre sine planer. BH understregede også vigtigheden af dokumentation af projekterne, så der kan samles erfaringer, når der skal laves nye projekter med rewilding.

Birgitte Heje Larsen roste udtalelsen og understregede samtidig at det er vigtigt at nogen med husdyrforstand bliver inddraget i projekter med rewilding. BHL orienterede om, at det grønne kontaktudvalg har været på besøg på Mols, hvor fx en dyrlæge vurderer om dyrene skal aflives. Det opleves, at mange besøgene ønsker adgang til naturarealer uden dyr i indhegning.

Bengt Holst bemærkede, at der ikke indgår rovdyr i rewildingprojekter, så uanset forholdene vil bestanden blive for stor, da der ikke er nogen naturlig regulering.

Frederik Lüttichau bemærkede, at et dyr kan dø af mange årsager, fx af husdyrssygdomme. Hertil svarede **Bengt Holst** at det er vigtigt med en plan for overvågning, som registrerer hvad dyrene dør af, og som er tilpasset lokale forhold.

Jan Eriksen påpegede, JE spurgte, om Det Dyreetiske Råd har kaldt eksperter ind i processen. Hertil svarede **Bengt Holst**, at rådet har kigget på hvad de selv vidste om emnet, fx om den eksisterende lovgivning i Danmark og udlandet, men derudover har haft eksperter til at fortælle mere om emnet, som det altid sker, når Rådet tager et nyt emne op. Eksperterne har været inviteret til at give oplæg på det indledende rådsmøde og er derefter blevet kontaktet, når der har været spørgsmål til emnet. Selve diskussionen om Rewilding er dog alene foretaget i Rådet uden deltagelse af folk udefra. Faktadelen af udtalelsen er derefter kvalitetstjekket hos eksperterne, men ikke diskussionen og anbefalingerne. BH tilføjede, at det er vigtigt at tage debatten om rewilding hurtigt og få fakta på bordet, så der er bedre mulighed for at rådgive om lovgivning og andre tiltag på området.

Jan Eriksen sluttede af med at takke for oplægget og opsummerede, at det er vigtigt at diskutere fx hvad hegn er, og hvor tætte de skal være, så Vildtforvaltningsrådet kan komme med en holdningstilkendegivelse om hegnstyper, og hvad Danmark er klar til i forhold til rewilding. Der skal etableres 15 nationalparker, og vi bevæger os ind i et svært område, hvor der bliver behov for klar rådgivning fra Vildtforvaltningsrådet.

6. Jagttider **6**
7
8
9

Resumé:

Formanden for arbejdsgruppen, Henrik Bertelsen, orienterede fra senest afholdte møde i arbejdsgruppen den 2. april 2019 og fremlagde det medsendte notat. I arbejdsgruppen har der været en principiel drøftelse af, hvad der skal indgå i DCE's vurdering af hvad, der gør jagt bæredygtigt. Hvis der ønskes nye kriterier i den vurdering, så skal diskussionen tages i Vildtforvaltningsrådet. HB orienterede om forstyrrelser på jagten af grågæs og andre fugle, hvor der er delte meninger om hvilke forstyrrelser der er betydende. Den drøftelse vil blive gemt til mødet i september, da det er vigtigt at Jesper Madsen fra DCE kan deltage.

Drøftelse:

Ella Maria Bisschop-Larsen bemærkede at det er svært at danne overblik over bilagene, når de har forskellige datoer, men hedder det samme og har samme afsender. Hvis det er forskellige udgaver, så bør rettelserne fremgå klart af dokumenterne.

Frederik Lüttichau bakkede Ella Maria Bisschop-Larsen op og foreslog, at anvende programmet Prepare til at håndtere bilag og andet materiale til hvert møde.

Jan Eriksen meddelte, at han ville tage det med til næste sekretariatsmøde og konstaterede at VFR afventer indstilling fra arbejdsgruppen til mødet i december.

7. Ulveforvaltning **10**

Resumé:

Jan Eriksen introducerede den udsendte problemformulering og den fremtidige proces for at skabe den adaptive forvaltningsplan for ulv.

Drøftelse:

Flemming Torp roste problemformuleringen og bemærkede, at den dækker hvad Vildtforvaltningsrådet har talt om. FT refererede til Jesper Madsens besøg ved sidste møde, og at han lagde vægt på at problemformuleringen bør indeholde fire søjler, og det mener FT er med her.

Peter Busck påpegede at problemformuleringen fint dækker de problemstillinger, som rådet bør arbejde med.

Ella Maria Bisschop-Larsen spurgte om, hvorfor der står "levedygtig bestand" og ikke "gunstig bevaringsstatus". EMBL spurgte desuden ind til formuleringen om de lovgivningsmæssige forpligtelser, og om både den nationale og internationale lovgivning er tænkt ind. Hertil svarede **Jan Eriksen**, at det ligger implicit i, at det er en del af en europæisk bestand.

Frederik Lüttichau nævnte de socioøkonomiske konflikter, og understregede at det

bør være mere eksplicit, at det er en rettighed at kunne have udegående dyr. Hertil bemærkede **Egon Østergaard**, at det mere hører til i en præambel end en problemformulering.

Egon Østergaard tilføjede, at problemformuleringen godt kan skærpes yderligere i forhold til hvilke spørgsmål forvaltningsplanen skal give svar på, hvortil **Jan Eriksen** svarede, at det kommer med målsætningerne.

Frederik Lüttichau påpegede at en problemformulering skal indeholde, at der findes en løsning på konflikten, hvortil **Jan Eriksen** svarede, at handlemålene kommer til at indeholde dette.

Jan Eriksen konkluderede, at med de indkomne bemærkninger kan arbejdet fortsætte med den foreliggende formulering.

8. Status på markvildtsindsatsen

Resumé:

Niels Søndergaard fra Danmarks Jægerforbund (DJ) var inviteret til at give en status for markvildtsindsatsen. Markvildtsindsatsen kører efter de samme principper som hidtil og fokus ligger på rådgivning og terrænanalyser er vigtige. Landmænd og jægerne ønsker at indsatsen kan give tilskud til frø, men arealer med fri succession hjælper markvildtet bedre. Ligesom forståelse for at der skal skabes permanente naturtiltag styrkes, ved rådgivning fremfor tilskud. Fokus er på viden der skaber ejerskab og ansvarsfølelse. I markvildtsindsatsen er der allerede skabt mange permanente forbedringer af markvildtets levesteder via rådgivningen, der fører til kvalificeret natur- og vildtplejetiltag. NS oplyste, at det er frivilligt om landmændene vil være med, og det tager tid at få skabt forståelsen af indsatsens vigtighed, men når forståelsen først er der, så er den fast forankret. NS orienterede om, at der aktuelt er 67 aktive lav med et deltagerområde på 71.6554 ha. Aktiviteten er primært i Jylland, men der er dialoger i gang på Sjælland for at få flere landmænd med. NS fortalte, at der har været drøftelser af vildttællingerne, og der er fokus på at de foretages på samme måde fra år til år. Der er dog behov for at validere metoden, hvilket DCE hjælper med via en analyse af data. [DCE har efterfølgende tilføjet, at der ikke ligger en formel aftale om, at DCE analyserer eller validerer den metode der af Danmarks Jægerforbund anvendes til vildttællingerne.] NS orienterede om at markvildtsindsats fremover vil have fokus på at fastholde den nuværende lavindsats, udbygge den usynlige rådgivning, udvikle koncepter for lav og formulering af nogle bedre målsætninger. Der skal arbejdes med at integrere natur- og plejetiltag bedre i rammebetingelserne for driften, og der vil blive indledt en dialog med SEGES om at udvikle rådgivningsydelsen i landbrugscentre.

Drøftelse:

Ella Maria Bisschop-Larsen noterede sig ved, at DJ laver usynlig rådgivning og forhindrer naturødelæggelser og spurgte ind til, om det kun var i forhold til markvildt. Hertil svarede **Niels Søndergaard**, at det mange gange drejer sig om uvidenhed, når der bliver begået noget ulovligt.

Henrik Bertelsen bemærkede, at det også handler om at skabe viden om hvad der

skaber værdi for naturen.

Egon Østergaard kvitterede for DJ's indsats for markvildtet og spurgte, om indsatsen også kommer andre arter end harer og agerhøne til gode, samt om der foretages en sammenligning af arealer, hvor der sker en indsats, og hvor der ikke sker en indsats. Hertil svarede **Niels Søndergaard** at der mangler en baseline til at kunne sammenligne.

Claus Lind Christensen supplerede med, at markvildtsindsatsen oprindeligt havde til formål at forbedre vilkår for agerhøne og harer, men at det nu er en bredere målsætning. DJ kan påvirke målsætningerne hos lavene, og andre organisationer som fx DOF kan hjælpe med at skubbe på lokalt.

Flemming Torp opfordrede til, at øge samarbejde mellem biotopplanerne og indsatserne i markvildtslavene.

Birgitte Heje Larsen bemærkede, at sikring af baseline er lidt uklar, og spurgte, hvad der registreres nu. Hertil svarede **Niels Søndergaard** at alle lavene får lavet en terrænanalyse, men der måles ikke på biodiversitet.

Henrik Bertelsen konstaterede, at der er blevet etableret flere levesteder, og at det er et skridt på vejen.

Frederik Lüttichau frarådede, at blande evalueringen af indsatsen med biotopplanerne sammen med markvildtsindsatsen.

9. Orientering

- Vildtudbyttestatistikken 11
Da MST ikke deltog i mødet, udsættes dette punkt til næste møde.

- Næste møde
Jan Eriksen foreslog en fælles opsamling ved en station i Jylland, hvorefter Vildtforvaltningsrådet samlet bevæger sig rundt på turen til Klelund Plantage og Ll. Vildmose.

10. Evt.

Ella Maria Bisschop-Larsen bemærkede at hun savner at rådet bliver orienteret om de historier, der kører i pressen. **Jan Eriksen** svarede, at han vil tage det op med sekretariatet.

Jan Eriksen orienterede om, at han har været til diverse repræsentantskabsmøder hos blandt andet Danmarks Jægerforbund og Dansk Skovforeningen. Derudover fortalte JE at ansøgning om udsætning af odder på Sjælland nu er sendt ind til styrelsen, og det er forventningen at Vildtforvaltningsrådet bliver hørt i sagen.